

Personages en locatie zijn beklijvend met elkaar verbonden De Roovers spelen *Van de brug af gezien*.

9 Juli 2004

De Roovers verrasten het publiek twee seizoenen geleden al met een indringende versie van *van de brug afgezien* van Arthur Miller. Toen speelden ze hun stuk binnen de vier wanden van een schouwburgpodium. Nu staan ze op kaai 226 in de haven van Antwerpen. Geen coulissen, je zit als toeschouwer op een tribune en kijkt over de Schelde, de passerende boten, je hoort het lawaai van de overkant van het water, je ziet de personages van de waterkant naar jou toelopen. Het is een mooi beeld, als voor de voorstelling je de advocaat in de verte langs het water ziet ijsberen. Je kijkt bijna letterlijk van een brug af op de kade en de haven. Deze nieuwe productie op locatie treft nog heviger dan de zaalvoorstelling. Het speelveld van een paar rode tegels en een stoei contrasteert nu enorm met de weidse openheid aan de kade. Dat vergroot het spel, maakt de karakters groter, zet de maatschappelijke en psychologische oorzaken en gevolgen in een helderder kader.

A view from the bridge uit 1955 is een sociaal drama van Arthur Miller, waarmee hij zich afzet tegen de tendensdrama's van de jaren '30. Het stuk speelt zich af in die jaren, in het Italo-Amerikaans arbeiderskwartier van New York onder de Brooklynbrug. Maatschappelijke problemen veroorzaken persoonlijke moeilijkheden, individuele zaken hebben maatschappelijke gevolgen. Bij Miller is er een hevige kritiek op de industriële kapitalistische maatschappij te onderkennen (hij werd in 1956 nog door de McCarthy-commissie beschuldigd van on-Amerikaanse en communistische praktijken), maar hij predikt geen revolutie, geen massaopstand. Hij wil de toeschouwer tot een hoger bewustzijnsniveau brengen. Wat er moet veranderen, is dat de mens zijn verantwoordelijkheid neemt, tegenover zichzelf en tegenover zijn medemensen. Dat vinden we ook terug in het stuk *van de brug af gezien*. Een stuk over illegalen. Wanneer zijn mensen die van buiten komen indringers, wanneer wordt integratie een bedreiging? Het stuk kent verschillende lagen. Maar na al de zwarte zondagen en de situatie in Antwerpen zelf associeer je snel die problematiek van het toneelstuk met de omringende realiteit.

Advocaat Alfieri vertelt zijn verhaal. Dokwerker Eddie Carbone houdt zijn vrouw Beatrice en zijn verweesd nichtje Cathy in leven. Je voelt al direct aan dat er onder de vaderlijke zorgen voor het nu 17-jarige meisje een heftige liefde verborgen zit. Twee neven, Marco en Rodolpho, komen vanuit Italië illegaal over en worden bij hen op het klein appartementje verborgen gehouden. Ze gaan wel werken. Rodolpho is de jongste, is blond, zingt, kookt en naait, en is verliefd op Cathy. Dit is wederzijds. Eddie stoort zich daaraan, zegt dat Rodolpho alleen uit is op een huwelijk om zo het Amerikaans staatsburgerschap te krijgen. Zijn jaloezie drijft hem zover dat hij zijn neven gaat verklikken. Marco voelt zich verraden, noemt Eddie een rat, en Eddie zint op wraak en wil eerherstel. In het oorspronkelijk stuk gaat Eddie op Marco af met een mes, Marco weert zich en Eddie valt in zijn eigen mes. In deze opvoering aan de kade schiet Marco Eddie neer. Een mooi beeld natuurlijk, zo in de duisternis een vuurvlam. Tussendoor heeft advocaat Alfieri het verhaal verteld, heeft hij Eddie raad gegeven en afgeraden iets tegen zijn neven te doen, geeft hij zijn beschouwingen, zijn commentaar rechtsreeks tot de toeschouwers, treedt hij als een koor in een Griekse tragedie op. De Roovers hebben hem nog een paar schitterende citaten van De Lillo over de verstikkende eenzaamheid in de grootstad New York in de mond gelegd.

Die wurgende maatschappelijke greep van een megapool op een klein individu wordt versterkt door de weidse locatie van de Schelde, de boten, een paar betonplaten, een verroeste grijper. De paar vierkantenmeter rode tegels van het appartement lijken nog kleiner. Eddie haait ze allemaal los, blijft tussen het puin achter.

Mooie beelden kent deze encensering, en ook een schitterend spel. De Roovers weten hun personages net genoeg uit te vergroten (wat op deze scène wel moet, wil het overkomen) zonder de grens van typetje of karikatuur te overschrijden. De ene keer kruipt het personage volledig in hen, de andere keer spelen ze hun karakter vanop afstand. Deze mooie mix van spelen zorgt met een uitstekend stuk, met een perfecte locatie, en een passende encensering voor een aangrijpende en beklijvende opvoering.

Nog tot 18 juli op de Zomer van Antwerpen.

Info: www.zva.be